

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра Загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРСТВА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

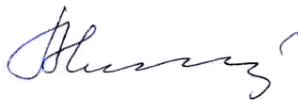
спеціальності **012 Дошкільна освіта**

освітньої програми **Дошкільна освіта**

Силабус навчальної дисципліни «Основи соціального гувернерства» підготовки бакалавра, галузі знань «012 Дошкільна освіта», спеціальності «Дошкільна освіта», за освітньою програмою «Дошкільна освіта»

Розробник: Мельник Ірина Миколаївна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти протокол №6 від 27 січня 2021 р.

Завідувач кафедри: (Семенов О.С.)

СИЛАБУС

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта 012 Дошкільна освіта Дошкільна освіта Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 140/4		Рік навчання 1
		Семестр 2
		Лекції 30 год.
		Практичні заняття – 30 год.
		Самостійна робота 72 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен (2 семестр)
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП **Мельник Ірина Миколаївна**

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Контактна інформація: 0502622028, 0671243498, imelnyk68@gmail.com Melnik.Irina@vnu.edu.ua
Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис дисципліни

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Сучасному рівню розвитку освіти диктують вимоги глобального життя людства, суспільству потрібний новий тип особистості, якій характерні такі якості, як високий професіоналізм, здатність самому визначити мету, способи її досягнення, прагнення до вибору безперервної освіти, роботи, здатність діяти в нестандартних умовах, оперативно приймати самостійні рішення, вибирати оптимальні варіанти тощо.

Високий рівень домашнього навчання і виховання в історії розвитку людства забезпечувала гувернерська педагогічна система. Гувернерство як педагогічне явище постало з потреб у формуванні яскравої неординарної особистості, здатної здійснювати подальший поступ людської цивілізації.

Досить швидкими темпами в Україні розвивається така галузь наукових знань, як сімейна педагогіка. Важливим чинником, що викликав до життя ідею домашнього виховання силами педагога-професіонала, стало негативне ставлення частини населення, особливо заможної, до системи суспільного виховання, яке повільно перебудовується на особистісно-орієнтовану модель навчання і виховання дитини. Значна кількість сучасних українських родин відмовляються від діючих суспільних освітніх закладів через високий відсоток захворювання дітей. Частина батьків хотіли б давати дітям якіснішу освіту того чи іншого змісту. Особлива атмосфера розвитку і спеціального навчання потрібна для дітей із хронічними захворюваннями, з обмеженими можливостями, а також обдарованих дітей. Враховуючи це, змінюється специфіка роботи педагога, в тому числі і педагога сімейного виховання, сучасного гувернера. Ось чому призначення сучасного інституту гувернерства полягає в тому, щоб задовольнити освітні й виховні потреби, що виникли на сучасному етапі в окремих родин, які є значущими для нашого суспільства.

Гувернерству притаманні всі ознаки системи, оскільки воно являє собою цілісну одиницю з певним порядком розташування і зв'язків її складових.

2. Пререквізити. Постреквізити

Попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни: Педагогіка загальна, Дошкільна педагогіка, Ознайомлення дітей із суспільним довкіллям, Практикум з дошкільної педагогіки.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни: Менеджмент дошкільної освіти, Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти, Сучасні технології викладання методик дошкільної освіти, Інноваційна діяльність організатора дошкільної освіти, Педагогічна етика вихователя ЗДО, Педагогічна майстерність вихователя ЗДО.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Основи соціального гувернерства**» є ознайомлення студентів із теоретичними та практичними основами роботи соціального гувернера, історією розвитку як соціально-педагогічного явища, поглиблення знань у галузі особливостей діяльності соціального гувернера з різними категоріями дітей в домашніх умовах та ознайомлення з технологіями роботи соціального гувернера в сучасних умовах.

До завершення вивчення курсу студенти будуть компетентними у таких **питаннях**: формувати професійно орієнтований світогляд майбутнього соціального гувернера; дати характеристику виникнення і тенденції розвитку гувернерства від найдавніших часів до XXI століття; познайомити студентів з педагогічними теоріями найбільш видатних педагогів; розкрити зміст пріоритетних гувернерських методик й теорії виховання дитини в домашніх умовах; розкрити зміст роботи соціального гувернера з дітьми до одного року; висвітлити специфіку виховної діяльності соціального гувернера в сім'ї; розкрити особливості загального та творчого розвитку, навчання в домашніх умовах; узагальнити особливості роботи соціального гувернера з дітьми різних категорій; дати характеристику особливостям виховання та навчання дітей з обмеженими можливостями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: сутність основних категорій щодо визначення понять гувернер, гувернерство, соціальний гувернер, основні історичні напрямки роботи соціального гувернера; основні законодавчі акти, на яких базується діяльність соціального гувернера; принципи й методи роботи соціального гувернера; особливості підготовки дітей до шкільного навчання; основні напрями роботи соціального гувернера з сім'єю. **Вміти**: самостійно та вільно орієнтуватися в теоретичних засадах гувернерства; характеризувати змістовні компоненти роботи соціального гувернера на сучасному етапі; аналізувати психолого-педагогічні аспекти виховання дітей у сім'ї з гувернерами; організувати загартування дітей; підготувати дитину до школи; знаходити соціально-психологічний підхід до обдарованих дітей.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (КЗ)	КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові компетентності) (КС)	КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля,

	властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками. КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Програмні результати навчання (ПР)	
ПР-02	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПР-04	Розуміти і визначати особливості провідної - ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-05	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПР-13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
ПР-14	Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
ПР-16	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.
ПР-18	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПР-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПР-22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні заняття	Сам. роб.	Конс.
Модуль 1. Генеза гувернерства як соціально-педагогічного явища					
Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально-педагогічний аспект	10	2	2	6	
Тема 2. Законодавча база діяльності соціального гувернера	10	2	2	5	1
Тема 3. Професійно значимі та особистісні риси гувернера	9	2	2	5	
Тема 4. Історичний аспект становлення професії гувернера	10	2	2	5	1
Тема 5. Характеристика гувернерства від Ренесансу до XVIII століття	10	2	2	5	1
Тема 6. Розвиток гувернерства у XIX столітті.	9	2	2	5	
Тема 7. Розвиток гувернерства у XX ст. - на початку XXI ст.	10	2	2	5	1
Разом за модулем 1	68	14	14	36	4
Модуль 2. Основні технології роботи соціального гувернера					
Тема 8. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	9	2	2	4	1
Тема 9. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності.	8	2	2	4	
Тема 10. Особливості виховання дитини першого року життя соціальним гувернером	9	2	2	4	1
Тема 11. Особливості навчання та виховання дошкільників.	8	2	2	4	
Тема 12. Методики підготовки дитини до школи.	9	2	2	4	1
Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми	8	2	2	4	
Тема 14. Особливості виховання дітей з обмеженими властивостями	9	2	2	4	1
Тема 15. Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера.	6	1	1	4	
Тема 16. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців.	6	1	1	4	
Разом за модулем 2	72	16	16	36	4
Всього годин	140	30	30	72	8

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 «Освіта»,
спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньої програми «Дошкільна освіта»

Поточний контроль (макс = 40 балів)															Модульний контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1															Модуль 2	100
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2							МКР 1	МКР 2
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	30	30
2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,2		

7. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	1. Законодавча база діяльності соціального гувернера. 2. Конвенція ООН про права дитини. 3. Вибіркові статті Конституції України. 4. Закон України «Про охорону дитинства». 5. Закон України «Про дошкільну освіту».	6
2	Характеристика гувернерства від Ренесансу до ХУІІІ століття. Гувернерство в епоху Відродження та Реформації. Мартін Лютер. Педагогіка «нового часу». «Материнська школа Я.А. Коменського. «Думки про виховання» Джона Локка. Ф. де Фенелон «Про виховання дівчиць». Природне виховання Ж.-Ж. Руссо. Філонтропізм (любов до людини) - система виховання Йоганна Базедова. Розвиток гувернерства на території Київської Русі у 18 ст. Козацьке виховання. Гувернер Григорій Савич Сковорода.	6
3	Розвиток гувернерства у ХІХ столітті. Розвиток і розквіт гувернерства в Європі у ХІХ ст. Розвиток гувернерства в Російській імперії у ХІХ ст. Розвиток освіти в Російській імперії. Система І.І. Бецького. Поділ гувернерів на домашніх наставників та домашніх вчителів. Вимоги до гувернерів. Екзамени для гувернерів. Пільги і переваги.	6
4	Розвиток гувернерства у ХХ ст. - на початку ХХІ ст. Підготувати інформаційний лист про одну із діючих організацій з навчання або надання послуг гувернантки на Україні чи за кордоном.	6
5	Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін. Підготувати проект, який розкриває зміст однієї з сучасних новаторських методик навчання дитини (підготувати наочний матеріал для однієї із методик).	6
6	Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Завдання: 1. Ознайомитися та заповнити документацію соціального гувернера. 2. Підготувати бесіду гувернера з батьками під час першого знайомства (з'ясування обов'язків та прав батьків та соціального гувернера).	6
7	Особливості виховання дитини першого року життя соціальним гувернером. Вікові періоди у дітей. Вікові особливості дитини на першому році життя. Виховання дитини першого року життя соціальним гувернером.	6
8	Особливості навчання та виховання дошкільників. Розробити індивідуальну програму навчальних занять для дитини певного віку (за вибором).	6
9	Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі. Виявлення рівня психологічних особливостей і рис характеру вихованця, важливих для процесу навчання, а також рівня знань і їх відповідність віку дитини та вимогам сучасної школи. Методика розробки індивідуальної програми навчальних занять, коригуючих ігор тощо. Готовність дітей до шкільного навчання. Мотиваційна готовність дитини до школи. Емоційно-вольова готовність дитини до школи. Розумова готовність дитини до школи.	6
10.	Особливості виховання дітей з обмеженими властивостями.	6

	1. Сплануйте лікувально-педагогічні заходи соціального гувернера з дітьми: - з порушеннями зору; з вадами слуху; з емоційними порушеннями; порушеннями спілкування: соматично слабкими, з дитячим церебральним паралічем. 2. Заповніть таблицю "Соціально-педагогічна допомога сім'ї, що виховує дитину-інваліда", врахувавши наступні напрями: соціально-побутові послуги, матеріальна допомога; соціально-правова допомога; соціально-реабілітаційні послуги; психологічна допомога; педагогічні послуги; соціально-медична допомога.	
11.	Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми. Характеристика творчої обдарованості дитини. Типологія обдарованості. Особливості творчої обдарованості та її проблеми у дитини. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми і їх батьками. Особливості роботи соціального гувернера з обдарованими дітьми	6
12.	Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера. Методика роботи соціального гувернера з морального виховання дитини. Методика трудового виховання дитини в сім'ї. Естетичний розвиток дитини та методика організації дитячих свят удома. Методика загартовування та особливості фізичного виховання дітей різних категорій в домашніх умовах. Методика статевого виховання дітей вдома. Розумове виховання та навчання дошкільників удома.	6
	Разом	72 годин

IV. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

V. Підсумковий контроль

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: експрес-контроль підготовки до заняття, виконання домашніх завдань, поточне опитування, оцінка роботи протягом практичного заняття, оформлення результатів самостійної роботи (написання есе, пам'яток, перевірка конспектів).

Форма контролю: екзамен.

Питання до екзамену: два питання в білеті (усне опитування). Перелік питань додається.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Розподіл балів за формами поточної роботи (**мах = 60 балів для екзамену**).

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Тому, підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів: а) поточне оцінювання з відповідних тем (максимально 40 балів); б) підсумкове оцінювання з відповідних тем (максимально 60 балів) за дві модульні контрольні роботи (максимально по 30 балів). Іспит проходить в усній формі, студенти відповідають на питання білету, оцінка додається до поточної (максимум 40 балів) за семестр.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

1. Акіншева І. П. Технологія роботи соціального гувернера: метод. посіб. для студ. спец. «Соціальна педагогіка та практична психологія», «Соціальна педагогіка та основи правознавства» / Луганський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ: Альма-матер, 2008. 164с.
2. Агаркова, Н. Законодавче забезпечення соціально-правового захисту дітей (20022005 р.р.) / Н. Агаркова // Рідна школа. 2007. №2. С. 9 12.
3. Артемова, Л. Соціалізація дитини в родині [Текст] // Дошкільне виховання. 2004. №3. С. 3 -5.
4. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні [Текст] //Дошкільне виховання. 1999. №1. - С. 3 - 19.
5. Бардінов А. Актуалізація провідних ідей і досвіду підготовки вихователя-гувернера в сучасних умовах // Соціально-педагогічні проблеми сучасної середньої та вищої освіти в Україні: Зб. наук. пр./Житом. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. Житомир, 2002.
6. Безруких М. М. Леворукий ребенок в школе и дома. - Екатеринбург: У-Фактория, 2003. - 250 с. 8. Белочкина Ю.В. Пособие для гуверняни. -Харьков, ФОЛИО, 2008. -415 с.
7. Белова Е. Проявление одаренности в детском возрасте // Дошкольное воспитание. 1998. № 2. С. 27 - 29.
8. Белова Е. С. Одаренность малышей: раскрыть, понять, поддержать: пособие для воспитателей и родителей. М.: МПСИ; Флинта, 2001. 141 с.
9. Белкіна Е., Науменко Т. Світ мистецтва і дитина // Дошкільне виховання 2000., № 1. С. 4 - 5.
10. Галадзе М. Музичне та естетичне виховання дітей в сім'ї. К.: Муз. Україна, 1968. 48 с.
11. Гримм В. Самые лучшие методики воспитания ребенка. К. Мультипресс, 2007. 285с.
12. Дзюбишина-Мельник, Н. Я. Фольклор і розвиток дитячого мовлення: Методичні рекомендації [Текст]. К.: МНО України, 1992.
13. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: збірник документів. 4.1. К.: «Видавництво «Столиця», 1998. - 248 с.
14. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: збірник документів. 4.2. К.: «Видавництво «Столиця», 1998. 292 с.
15. Поніманська Т. Основи дошкільної педагогіки. К., 1999 С. 168-198; 322338.
16. Психология личности: тесты, опросники, методики / Авт.-сост.: Н. Киршева, Н. Рябчикова. М.: Геликон, 1995. С. 200 - 205.
17. Сарапулова Є.Г. Темперамент видозміни не підлягає // Початкова школа. 2000. № 10. С. 4 - 48.
18. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера: Монографія. К.: МАУП, 2003. 264 с.
19. Свиридова Б.Г. 365 советов няне и гувернантке. Ростов-на-Дону, Феникс, 2001. 347с.
20. Специфіка роботи соціального гувернера з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами: Метод. рекомендації / Чернівецький національний ун-т ім. Ю.Федьковича / Лілія Іванівна Кобилянська (уклад.). Чернівці : ЧНУ, 2001. 38 с.
21. Статінова Н., Сень Г. Основи психології і педагогіки. К., 1999. С. 106 - 112.
22. Стинська В. Г. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект: Метод. рек. / Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. Кафедра історії педагогіки. - Івано-Франківськ, 2005. 72 с.
23. Теорія та методика діяльності сімейного педагога: навч. -метод. посіб. / Т.С. Інспекторова. - Умань: Софія, 2009. 76 с.
24. Торохтий В. Методика диагностики психологического здоровья семьи // Практична психологія та соціальна робота. 2003. № 10 С. 30 - 35.

25. Хлєбїк С. Р. Гувернерське виховання в Україні: досвід, перспективи // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету: [зб. наук. пр.]. Вип. 61, Чернігів. 2009.
26. Шароватова О.П. Підготовка гувернерів: історія та сучасність // Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Вип. 17. Х. 2006.
27. Шароватова О.П. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до гувернерської діяльності в умовах сучасного вищого навчального закладу // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр./Акад. пед. наук України, Ін-т пробл. виховання. Вип. 13, К.1.X.2006.
28. Шароватова О.П. Модель гувернерської діяльності соціального педагога // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова : [зб. наук. пр.]. Вип. 4 - К.2006.

VI. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Розумове виховання та навчання дошкільників удома.
2. Вибіркові статті Конституції України. Закон України «Про охорону дитинства». Конвенція ООН про права дитини.
3. Виховання та навчання в Стародавній Греції, Римі, країнах Стародавньої Азії та Сходу. Первісне наставництво у східних слов'ян.
4. Виховні можливості сім'ї як фактор формування шлюбно-сімейних уявлень у молоді.
5. Виявлення рівня психологічних особливостей і рис характеру вихованця, важливих для процесу навчання, а також рівня знань і їх відповідність віку дитини та вимогам сучасної школи.
6. Відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища в Україні.
7. Готовність дітей до шкільного навчання. Мотиваційна готовність дитини до школи. Емоційно-вольова готовність дитини до школи. Розумова готовність дитини до школи.
8. Гувернерство в епоху Відродження та Реформації (14 ст.). Мартін Лютер. Педагогіка «нового часу».
9. Гувернерство в епоху Просвітництва. Природне виховання Ж.-Ж. Руссо. Філантропізм (любов до людини) - система виховання Йоганна Базедова.
10. Гувернерство в сучасних умовах: соціально-педагогічний аспект. Визначення поняття «гувернерство».
11. Гувернерство на території Київської Русі.
12. Естетичний розвиток дитини та методика організації дитячих свят удома.
13. Закон України «Про дошкільну освіту». Законодавча база діяльності соціального гувернера.
14. Зміст і завдання курсу "Соціальне гувернерство".
15. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю.
16. Знання і вміння, необхідні дитині для вступу до школи. Підготовка дитини до школи. Дитина - лівша. Організація та самостійність виконання домашніх завдань.
17. Індивідуальне виховання в найдавніші часи.
18. Козацьке виховання. Гувернер Григорій Савич Сковорода.
19. Лицарське виховання.
20. Методи навчання грамоті, основам письма, формування елементарних математичних уявлень.
21. Методика В.Ф. Шаталова. Методика Є.Ільїна.
22. Методика випереджаючого навчання С.Лисенкової.
23. Методика Г.Домана. Система виховання за Б. Споком.
24. Методика загартовування та особливості фізичного виховання дітей різних категорій в домашніх умовах.
25. Методика роботи соціального гувернера з морального виховання дитини.
26. Методика розробки індивідуальної програми навчальних занять, коригуючих ігор тощо.
27. Методика статевого виховання дітей вдома.
28. Методика трудового виховання дитини в сім'ї.
29. Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.
30. Навчально-виховна методика М. Зайцева.
31. Напрями роботи соціального гувернера в сучасних умовах.
32. Огляд методик П.С. Тоцького та Б.П. і П.М. Ерднієвих, В.М. Мельника.
33. Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.

34. Особливості виховання дитини першого року життя соціальним гувернером. Вікові особливості дитини на першому році життя.
35. Особливості виховання дітей з обмеженими властивостями. Загальна характеристика дітей з особливими потребами. Проблеми життєдіяльності сім'ї, яка виховує дитину з особливими потребами.
36. Педагогічна система М.Монтессорі.
37. Педагогічна творчість соціального гувернера.
38. Поділ гувернерів на домашніх наставників та домашніх вчителів. Вимоги до гувернерів. Екзамени для гувернерів. Пільги і переваги.
39. Поява терміна «гувернер» (Франція, Мішель Монтень, 16 ст.). «Материнська школа Я.А. Коменського. «Думки про виховання» Джона Локка. Ф. де Фенелон «Про виховання дівичь».
40. Професійно значимі та особистісні риси соціального гувернера.
41. Професія соціальний гувернер. Тенденції розвитку гувернерства.
42. Психолого-педагогічні особливості навчально-виховної діяльності гувернера.
43. Релігійно-церковне виховання в епоху середньовіччя.
44. Розвиток гувернерства в капіталістичних країнах. Сполучені Штати Америки. Особливості розвитку гувернерства в капіталістичних країнах на сучасному етапі.
45. Розвиток гувернерства в Російській імперії у XIX ст.
46. Розвиток гувернерства в соціалістичних країнах. Видозмінені форми гувернерства в роки СРСР. Гувернерство в роки перебудови. Педагоги-новатори.
47. Розвиток гувернерства на початку XX століття.
48. Розвиток гувернерства на території Київської Русі у 18 ст.
49. Розвиток і розквіт гувернерства в Європі у XIX ст.
50. Розвиток освіти в Російській імперії. Система П. Бецького.
51. Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості.
52. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми і їх батьками.
53. Соціокультурна реабілітація як провідна функція соціального гувернера у роботі з дитиною з обмеженими можливостями
54. Функції соціального гувернера.